

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Paludu, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 17. apríla 2008 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného **V. F. a spol.**, pre trestný čin podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zákona účinného do 1. januára 2006, o sťažnosti obhajcu JUDr. J. L. zo dňa 15. januára 2008 proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku zo dňa 9. januára 2008, sp. zn. PK 2 Tš/8/2005 rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa zrušuje** a Špeciálnemu súdu v Pezinku **sa ukladá**, aby vo veci **znovu konal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Špeciálny súd v Pezinku uznesením zo dňa 9. januára 2008, sp. zn. PK 2 Tš 8/2005, priznal podľa § 553 ods. 2, ods. 4 Tr. por. s použitím § 12 ods. 3 písm. c/, § 14 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. d/, ods. 4, § 15 písm. a/, § 16 ods. 3, ods. 4, § 17 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) ustanovenému obhajcovi JUDr. J. L., za zastupovanie odsúdeného F. M., odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 280 662 Sk.

Obhajca JUDr. J. L. si na Špeciálnom súde uplatnil nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov v celkovej výške 413 661 Sk. Túto odmenu a náhradu mu

predsedníčka senátu Špeciálneho súdu krátila o čiastky, ktoré podľa jej názoru nezodpovedali skutočne vykonaným úkonom právnej služby ako aj ustanoveniam vyhlášky. Predsedníčka senátu nepriznala obhajcovi zvýšenie základnej sadzby tarifnej odmeny na trojnásobok z dôvodu, že nie každá trestná vec, v ktorej sú obžalovaní trestne stíhaní za obzvlášť závažný trestný čin a tomu zodpovedajúca rozsiahlosť spisového materiálu, množstvo vypočutých svedkov a ďalších osôb, nemožno bez ďalšieho považovať za mimoriadne ťažkú v zmysle § 13 ods. 1 vyhlášky. Ďalej priznala obhajcovi za účasť na hlavnom pojednávaní dňa 12. decembra 2005 v zmysle § 14 ods. 1 písm. d/ vyhlášky odmenu vo výške jednej štvrtiny (obhajca si uplatnil odmenu vo výške trojnásobku základnej sadzby za úkon), nakoľko toto hlavné pojednávanie bolo odročené bez prejednania veci. Za účasť na hlavnom pojednávaní konanom dňa 10. januára 2007, na ktorom došlo len k vyhláseniu rozhodnutia, priznala predsedníčka senátu podľa § 14 ods. 4 vyhlášky odmenu vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny za úkon (obhajca si uplatnil odmenu vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 14 ods. 1 písm. d/ vyhlášky).

Obhajca si ďalej uplatnil za účasť na hlavných pojednávaniach náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (tzv. režijný paušál) za každé dve začaté hodiny. Takto vyčíslené režijné paušály mu predsedníčka senátu Špeciálneho súdu nepriznala, a to z dôvodu, že aj keď na účely výpočtu odmeny je potrebné považovať každé dve hodiny účasti na hlavnom pojednávaní za samostatný úkon, na účely priznania režijného paušálu je potrebné považovať hlavné pojednávanie, aj keď bolo vytýčené na viacero dní za jeden úkon právnej služby.

Proti tomuto uzneseniu podal obhajca JUDr. J. L. dňa 15. januára 2008 sťažnosť. V jej dôvodoch namietal nepriznanie trojnásobku základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 1 vyhlášky. Bol toho názoru, že na priznanie zvýšenia základnej sadzby tarifnej odmeny boli splnené dôvody podľa § 13 ods. 1 vyhlášky, a to mimoriadna obťažnosť a časová náročnosť poskytnutých úkonov právnej služby. Poukázal na skutočnosť, že trestná vec V. F. a spol. bola prezentovaná ako kauza storočia, ktorá sa v dejinách slovenskej justície ešte neprerokovávala. V tomto smere k svojej sťažnosti pripojil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa

24. januára 2006, sp. zn. 2 To 68/2005, v ktorom bolo obhajcovi priznané zvýšenie základnej sadzby tarifnej odmeny na dvojnásobok, ktorá trestná vec podľa jeho názoru nebola ani z ďaleka tak časovo a právne náročná ako práve trestná vec V. F. a spol. Ďalej uviedol, že obhajoba bola časovo náročná aj pre vzdialenosť sídla jeho advokátskej kancelárie od miesta konania hlavných pojednávaní na Špeciálnom súde v Pezinku, na čo upozorňoval už pri jeho ustanovení súdom za obhajcu obžalovanému.

Čo sa týka priznania odmeny vo výške jednej štvrtiny za účasť na hlavnom pojednávaní dňa 12. decembra 2005, poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tz 15/97, podľa ktorého mu nemala byť krátená odmena za poskytnutý úkon právnej služby. Hlavné pojednávanie je otvorené a začaté oznámením veci, ktorá sa bude prejednávať. Následné úkony predsedu senátu je potrebné považovať za úkony na hlavnom pojednávaní, za ktoré prináleží obhajcovi odmena vo výške úkonu poskytnutej právnej služby.

S ohľadom na vyššie uvedené dôvody navrhol, aby Najvyšší súd na podklade podanej sťažnosti podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie špeciálneho súdu zrušil a vo veci sám rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd sťažnostný (§ 190 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) zistil, že sťažnosť je prípustná (§ 553 ods. 5 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento opravný prostriedok podať (§ 187 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne aj to, že napadnuté uznesenie Špeciálneho súdu je nepreskúmateľné, a preto podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie a Špeciálnemu súdu v Pezinku uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Postupom podľa § 192 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ Tr. por. preskúmal Najvyšší súd napadnuté uznesenie a konanie, ktoré mu predchádzalo a musel konštatovať, že výrok napadnutého uznesenia je nepreskúmateľný. V situácii, keď súd rozhoduje o priznaní odmeny a náhrady hotových výdavkov advokátovi, musí vo výroku uznesenia uviesť jednotlivé položky tak, ako boli advokátovi priznané. Iný postup

súdu vedie k nepreskúmateľnosti takého uznesenia, a ani jeho odôvodnenie nemôže tento následok žiadnym spôsobom napraviť.

Čo sa týka námietok obhajcu uvedených v sťažnosti, k týmto Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť nasledovné:

Podľa § 13 ods. 1 vyhlášky, advokát môže zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny na trojnásobok, ak v rámci poskytovania právnej služby ide o úkony mimoriadne ťažké, časovo náročné, vyžadujúce si znalosť cudzieho práva alebo znalosť cudzieho jazyka.

Z vyššie citovaného ustanovenia vyhlášky vyplýva možnosť advokáta uplatniť si zvýšenú základnú sadzbu tarifnej odmeny za úkon pri splnení alternatívne stanovených podmienok. Takéto zvýšenie sa nemusí týkať všetkých úkonov právnej služby v rámci zastúpenia, preto pri rozhodovaní o odmene advokátovi je potrebné vyhodnotiť každý poskytnutý úkon z pohľadu vyššie uvedených kritérií.

Za „úkony mimoriadne ťažké“ je potrebné považovať úkony poskytované v trestnej veci, ktorá je skutkovo a právne mimoriadne náročná. Už z doslovného výkladu slovného spojenia „mimoriadne ťažké“ je zrejmé, že sa musí jednať o úkony vymykajúce sa z bežnej praxi.

Mimoriadne náročné úkony právnej služby však nemožno výlučne obmedziť iba na určitý druh trestnej činnosti a ani na počet trestne stíhaných osôb. Bude vždy na uvážení súdu rozhodujúcim o priznaní odmeny obhajcovi, či prerokovávaná trestná vec je skutkovo a právne mimoriadne náročná aj z pohľadu povahy trestnej činnosti (napr. ekonomická alebo hospodárska trestná činnosť) alebo počtu strán zúčastnených na trestnom konaní.

Prejednávaná trestá vec odsúdeného V. F. a spol. nepochybne spĺňa kritérium mimoriadnej obťažnosti v zmysle § 13 ods. 1 vyhlášky a tomu zodpovedá aj obhajcom uplatnený trojnásobok základu tarifnej odmeny.

Za úkony „časovo náročné“ možno považovať také úkony právnej služby, ktoré sú poskytované obhajcom mimo obvyklej pracovnej doby, teda spravidla medzi 20:00 a 6:00 hod. v dňoch, na ktoré pripadá nepretržitý odpočinok v týždni tzn. sobota, nedeľa a sviatky (§ 94 ods. 1, § 93 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. zákonník práce v znení neskorších zmien a doplnkov a zákona č. 241/1993 Z.z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch v znení neskorších zmien a doplnkov).

Trvanie samotného úkonu môže mať vplyv na zvýšenie základu tarifnej odmeny iba v prípade, ak časové kritérium nie je vo výpočte odmeny takého úkonu už zohľadnené. Práve z tohto dôvodu sa nemožno stotožniť s argumentáciou obhajcu o časovej náročnosti úkonov súvisiacej s cestovaním obhajcu na hlavné pojednávanie na Špeciálny súd v Pezinku. Ustanovenie § 17 ods. 1 vyhlášky totiž priznáva obhajcovi náhradu za stratu času strávenú cestou na úkony právnej služby, ktoré nie sú vykonávané v mieste sídla advokáta.

Podľa vety druhej § 14 ods. 4 vyhlášky za zastúpenie a obhajobu na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednania veci, patrí len štvrtina odmeny. Hlavné pojednávanie konané dňa 12. decembra 2005 bolo síce odročené, ale ako to vyplýva zo spisového materiálu, boli po jeho otvorení vykonané úkony, ktoré smerovali k prejednaniu veci (vyhlásenie uznesenia o konaní proti ušlému). Takýto záver zodpovedá aj ustálenej súdnej praxi najvyššieho súdu a tento na túto v plnom rozsahu odkazuje (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tz 15/97, uverejnené „Zo súdnej praxe“ pod č. 32/1998).

Obhajca má nárok za každý poskytnutý úkon právnej služby na režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Ak sú úkony poskytnuté v jeden deň, na rovnakom mieste a bezprostrednej časovej nadväznosti považujú sa na účely priznania režijného paušálu za jeden úkon. To znamená, že obhajcovi prináleží toľko režijných paušálov, koľko dní trvalo hlavné pojednávanie. Tento záver plne zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. mája 2004, sp. zn. 6 To 10/2004, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 38/2004).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie Špeciálneho súdu z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie, pri ktorom je Špeciálny súd viazaný vyššie vysloveným právnym názorom Najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave dňa 17. apríla 2008

JUDr. Juraj K l i m e n t, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Za „úkony mimoriadne ťažké“ je potrebné považovať úkony poskytované v trestnej veci, ktorá je skutkovo a právne mimoriadne náročná. Už z doslovného výkladu slovného spojenia „mimoriadne ťažké“ je zrejmé, že sa musí jednať o úkony vymykajúce sa z bežnej praxi.

Mimoriadne náročné úkony právnej služby však nemožno výlučne obmedziť iba na určitý druh trestnej činnosti a ani na počet trestne stíhaných osôb. Bude vždy na uvážení súdu rozhodujúcom o priznaní odmeny obhajcovi, či prerokovávaná trestná vec je skutkovo a právne mimoriadne náročná aj z pohľadu povahy trestnej činnosti (napr. ekonomická alebo hospodárska trestná činnosť) alebo počtu strán zúčastnených na trestnom konaní.

Za úkony „časovo náročné“ možno považovať také úkony právnej služby, ktoré sú poskytované obhajcom mimo obvyklej pracovnej doby, teda spravidla medzi 20:00 a 6:00 hod. v dňoch, na ktoré pripadá nepretržitý odpočinok v týždni tzn. sobota, nedeľa a sviatky (§ 94 ods. 1, § 93 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. zákonník práce v znení neskorších zmien a doplnkov a zákona č. 241/1993 Z.z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch v znení neskorších zmien a doplnkov).

Obhajca má nárok za každý poskytnutý úkon právnej služby na režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Ak sú úkony poskytnuté v jeden deň, na rovnakom mieste a bezprostrednej časovej nadväznosti považujú sa na účely priznania režijného paušálu za jeden úkon. To znamená, že obhajcovi prináleží toľko režijných paušálov, koľko dní trvalo hlavné pojednávanie. Tento záver plne zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. mája 2004, sp. zn. 6 To 10/2004, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 38/2004).

Za „úkony mimoriadne ťažké“ je potrebné považovať úkony poskytované v trestnej veci, ktorá je skutkovo a právne mimoriadne náročná. Už z doslovného výkladu slovného spojenia „mimoriadne ťažké“ je zrejmé, že sa musí jednať o úkony vymykajúce sa z bežnej praxi.

Mimoriadne náročné úkony právnej služby však nemožno výlučne obmedziť iba na určitý druh trestnej činnosti a ani na počet trestne stíhaných osôb. Bude vždy na uvážení súdu rozhodujúcom o priznaní odmeny obhajcovi, či prerokovávaná trestná vec je skutkovo a právne mimoriadne náročná aj z pohľadu povahy trestnej činnosti (napr. ekonomická alebo hospodárska trestná činnosť) alebo počtu strán zúčastnených na trestnom konaní.

Za úkony „časovo náročné“ možno považovať také úkony právnej služby, ktoré sú poskytované obhajcom mimo obvyklej pracovnej doby, teda spravidla medzi 20:00 a 6:00 hod. v dňoch, na ktoré pripadá nepretržitý odpočinok v týždni tzn. sobota, nedeľa a sviatky (§ 94 ods. 1, § 93 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. zákonník práce v znení neskorších zmien a doplnkov a zákona č. 241/1993 Z.z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch v znení neskorších zmien a doplnkov).

Obhajca má nárok za každý poskytnutý úkon právnej služby na režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Ak sú úkony poskytnuté v jeden deň, na rovnakom mieste a bezprostrednej časovej nadväznosti považujú sa na účely priznania režijného paušálu za jeden úkon. To znamená, že obhajcovi prináleží toľko režijných paušálov, koľko dní trvalo hlavné pojednávanie. Tento záver plne zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. mája 2004, sp. zn. 6 To 10/2004, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 38/2004).